

Szerkesztői iroda:

Kossuth Lajos utca (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félre . . . 16 korona. Egy hóra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferencz utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér hirdetési ára 5 fillér. Gyárosok, kereske dők és iparosok árkedvzményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyilttéri oszlopok garmond sora után 40 fillér fizetendő.

A Petőfi sirja.

Kolozsvár, szept. 18.

Riasztó hír járta be a napokban az országot.

Arról van szó, hogy a *Haller* Luiza grófnő fehéregyházi birtokára valamelyik hitelezője árverést kért.

A fehéregyházi birtokon van a Petőfi sirja fölé emelt emlékmű; ennyiben tehát az egész magyar nemzetet érdekl az árverési eset, a melyről szólottunk.

Már is halljuk több oldalról felvetni azt a kérdést, mi történik a Petőfi emlékművel, ha az a terület, a melyen áll, szintén elárvereztetik?

Megtartják-e az árverést erre a területre is, vagy pedig van-e valamely módja annak, hogy a Petőfi emlékmű számára átengedett és bekerített terület kivételével az árverés tárgyai közül?

Hát mindezekre a kérdésekre igen egyszerű lehet a válasz.

Először is nem képzelünk hitelezőt ebben az országban, a melyik azt a barbár cselekedetet végre hajtsa, a melynek során a Petőfi emlékmű, s az ahhoz tartozó terület kényszerárverés útján olyan kezekbe jusson, a mely nem respektálja a nemzetnek ezen emlékre nézve idealiter megszerzett jogait és a maga törvényes jogát minden erre való tekintet nélkül árverésesítse.

Nem képzelhetjük el, hogy a *Haller* Luiza grófné kegyeletes ténye melé az ő hitelezője azt a bizonyára országos felháborodást keltő cselekményt állítsa, a mely azt tartalmazza, hogy az emlékmű és annak területe idegen kezekbe jusson.

E tekintetben talán csak tulhajtott aggodalommal gondolhatunk arra, hogy a Petőfi emlékműt is elárverezik, mert hiszen mi ebben a hazában nem képzelünk még a legridegebb szívvvel bíró hitelezőt sem olyant, a ki ne tegyen különbséget egy szántó vagy kaszáló és egy olyan földterület között, a melyet a Petőfi és anynyi nemzeti hősné a vére szentelt meg s a melyen a Petőfi emlékműt egy nemzet kegyelete avatta fel ujabbkori történelmünk egyik legnevezetesebb emlékjelvé.

Ilyen barbárságra képes embert mi nem ismerünk, de még kegyetlen bíróságról sem téelezzük fel azt, hogy egy esetleges ilyen felháborító tény végrehajtásához segédkezést nyujson.

Ám bármily lehetetlen és képzelhetetlen dolognak is tartuk azt, hogy egy ilyen hitelező javára szolgáló bírói eljárás megfoszthassa a nemzetet a Petőfi emlékmű és annak területétől, mindazáltal abból a szempontból, hogy a nemzet fiainak jogos, vagy tulhajtott aggodalmi megszünjenek, felhívjuk erre a körülményre az állam kormányának a figyelmét azon reményben lévén, hogy a kormány, mint az államhatalom letéteményesse már eléve is minden lehetőt elkövet arra, hogy a Petőfi emlékmű árverés alól feltétlenül vonassék ki.

A törvény erre nézve kétségtelen rendelkezéseket tartalmaz. Az államnak tehát csak a törvény által részére biztosított jogokat kell a maga idején érvényesítenie, hogy megakadályozza egy, a nemzet kegyeletes érzéseire nézve mélyen bántó ténynek a végrehajtását.

Arról mi nem szólnunk, hogy az államnak kötelessége-e, jelen esetben utját állani, minden olyan törvényes, vagy önkényes aktusnak, a melynek eredménye az lehet, hogy a Petőfi emlékmű árverés útján kerüljön idegen kézbe.

Ezt a kötelességet az államnak, mint hivatott faktornak nem csak éreznie, hanem teljesíteni is kell, mert az már igazán az egész művelt világ megvetésére méltó mulasztás volna, ha az állam nem avatkoznék bele ebbe a dologba, a melynek már csak a pusztá hire is országos felháborodást keltett.

A kolozsvári országos erekye muzeum már átiratilag meg is kereste a Petőfi társaságot, hogy ez a maga befolyását érvényesítse az állam kormányánál és eszközölje ki, hogy esetleg az állam telepítési czélokra vásárolja meg a fehéregyházi birtokot és gondoskodik arról, hogy a hősi halált halt nagy költő emléke örökidőkre biztosíttassék mindent most czélba, vett, vagy másnemű támadás ellen.

Eros a hitünk, hogy ez az akció feltétlenül eredményes lesz s a nemzet megmenekszik attól a szegénytől hogy legnagyobb költőjének egyik kegyelettel örzött emlékműt elkotyavetyélni engedte.

Politikai hir.

Ferdinánd fejedelem a magyar minisztereknél. Budapestről vett értesítés szerint a napokban Budapesten tartózkodott Ferdinánd bolgár fejedelem s hosszabb látogatást tett Széll Kálmán miniszterelnöknél, azután pedig Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél, akinek melegen gratulált a párisi világkiállításán személyesen észlelt nagy sikeréhez a magyar vadászati, erdészeti és mezőgazdasági kiállításnak. Hogy a bolgár fejedelem Széll Kálmán miniszterelnöknél tett látogatásának politikai jelentősége van, az tanúsítja az is, hogy e látogatást megelőzőleg dr. Sirmadjov bécsi bolgár követ hosszasan tanácskozott a magyar miniszterelnökkel s hogy egy a látogatás előtt, mint után sürü üzenetváltás volt a miniszterelnökség és a bécsi külügyminisztérium közt.

E. M. K. E.

Az E. M. K. E. szeptember hó 8-án tartott közgyűlésén Beldi Ákos gróf elnök megnyitó beszédében megemlékezett arról, hogy az egyesület vidéki választmányaiszükségességek tartják, miszerint az E. M. K. E. kulturális ténykedése mellett, minél nagyobb erővel lásson a közgazdasági tevékenységhez is. Kiindulva azon helyes elvből, hogy a magyarságot csak akkor fogjuk igazán megerősíteni, ha ekszisztenciális biztonságáról is gondoskodunk.

E felezőalálásomnak czélja a fentti czélnak megfelelő módot javasolni az E. M. K. E. tagjainak, vezérférfiainak.

Foieslegesnek tartom vázolni, hogy az immár pusztuláshoz indult közép-birtokososztály létezése az erdélyi részekben mily fontossággal bír magyar nemzeti szempontból; minő fontos és nagy hivatás jut egy művelt, képzett és életerős közép-birtokososztálynak.

Javaslatom az lenne, hogy az E. M. K. E. a nélkül, hogy jelenlegi tevékenységi irányán változtatna s cselekvéskörét szűkebbre szabná, egy életképes közép-birtokososztály teremtésén fáradozzon. A fogó közép-birtokososztály pótlását, megerősítését egy szak-képzett bérlosztály kireálásában látom, mely idővel megerősödve, hivatva lenne az eladásra kerülő kisebb birtokokat megvenni.

Az erdélyi részekben régóta érzett hiány, valóban nemzetgazdasági veszteség egy szakképzett, életereáló bérlosztály teljes hiánya. Mi a helyzet ma?

Száz és száz birtok kezeltek bérlosztályt, kik, egy pár kivételével, a szó teljes értelmében zsarolják a földet; kiknek a leg-szükségesebb felszerelési tőke és szakértelm hiányában minden igyekezetük a földnek teljes kizsárolásában áll, a mi által idővel az illető birtokos anyagi romlása feltétlenül bekövetkezik.

Ismerem bérlosztályt a mezőségen, ki már kilencz éve bérel 380 holdat. Összes befektetése pár rozoga eke és boronán kívül, 20 drb. elcsigázott ökör. Egész felszerelése nem ér 2000 forintot.

Egy másikat a Szamos völgyén, ki 250 holdas birtokon 2 drb. ökör és két bivalyból álló marhaállománnyal dolgozik annyit, a mennyit megbir; a többi felesleg által művelteti. Mindkettő meglehetősen magas bért fizet.

Minő eredményeket tudna elérni egy szakképzett és kellő befektetési tőkével bíró gazda? Ezen kérdésre megadják a választ ezen bérlosztály, kik szakértelm és kellő befektetési tőke hiánya dacára is, huzamosabb ideig bérlosztódnak.

E téren tehetne az EMKE. valóban hazafias szolgálatot és maradandó hatású alkotást, fajunk, — nemzetünk érdekében, Az EMKE. közreműködésével egy szakképzett és kellő tőkével ellátott bérlosztály kireálását úgy hiszem lehetségesnek, ha gazdasági tanintézetet végzett és az erdélyi részekben legalább négy évi gyakorlattal bíró egyéneknek a bérlethez szükséges befektetési költségeket az EMKE előlegezné oly módon, hogy az összes ingóság az EMKE nevében álljon, s ezek eladása csakis az EMKE. engedelmével történhessék.

Ez esetben fizetné a vállalkozó bérlosztály az EMKE-nek évenként a befektetett tőke mérsékelt kamatját s törleszténé még annak 10%-át. Egy 5000 forint értékű befektetéssel felszerelt és szakértelmekkel kezelt 300 holdas birtok bérlete a legszigorubb becslés szerint is nyujt annyi jövedelmet, még az imént vázolt törlesztés mellett is, hogy a bérlosztály tisztességesen megéljen. Tíz év múlva egy ilyen bérlosztály saját tulajdonául bírná az 5000 forint értékű felszerelést s ha kis szerencsével dolgozott, még pár ezer forintot is megtakaríthatna. Ily módon az olyanok, kik jelenleg — dacára szakértelmüknek — évek hosszú során át szűk viszonyok közt kénytelenek élni, család alapításra alig gondolhatnak, tíz év alatt már vagyonra és önállóságra tevényt szert, az EMKE. intencióinak feltétlen hívei és szolgálói lennének. Nyerne ez által a még meglevő közép-birtokos osztály azon része is, melyik öregség, betegség, kiskorúság, szakértelm hiánya vagy tőke hiánya miatt bérlethe kénytelen adni birtokát. Nyerne a magyarság az által, hogy életerős fiatal embereknek lehetővé tétetné az otthon, a család alapítás, mi annál könnyebben menne, mert hiszem, hogy az EMKE. által legalább 5000 forinttal segélyezett gazdasági tanintézetet végzett és gyakorlati ismeretekkel bíró gazdák minden körülmények között kapna pár ezer forinttal bíró feleséget, mi hathatósan segítné elő az illető prosperálását. Nyerne az illető község lakosága az által, hogy helyes, okzerű gazdálkodást látva, tanulna. Végül pedig az ily bérlosztály hitel fogyasztási, tojás-gabona értékesítési kursust hallgatására és falujukban azok valamelyikének felállítására köteleztetnének.

Az ellenőrzés szempontjából szükséges volna megkivánni az illetőtől a legfontosabb könyvezetést. S itt igénybe lehetne venni vas-uti szabadjegy és napidíj mellett a monostori gazdasági intézet tanári karának szivességét, kik tekintve a hazafias czélt, hiszem, szivesen vállalkoznának, évenként kétszer volt tanítványokat ellenőrizni, őket hathatós tanácsaikkal ellátni. Okvetetlen megkivánnatnék a jelentkezőtől, hogy igéretet, fogadalmat tegyen, hogy kártárástól és korhelykedéstől őrizkedni fog, mit ha megszegné, a bérlettől rövid uton elmozdítatnék. Még számtalan más intézkedést is lehetne javasolni, hogy az EMKE. vagyona a lehetőségig biztosíttassék, de ez egy hírlapi ciklik szűk keretén túl terjedne.

Hogy minden vállalkozás sikerülne: nem állítom. Tizenöt-husz közül lehet, hogy egy, tehetőség, szorgalom hiány stb. miatt nem sikerülne, de erre nézve köröket kellene a segélyezett bérlosztály alakítani, ugy, hogy az egy körzetben belül levők egymásért szavatoljanak oly formán, hogy ha valamelyiknél veszteség állana elő, ezen veszteséget a körzethez tartozók tíz évre felosztva, az EMKE-nek visszafizetnék, vagy egészen, vagy felezésben, vagy egy harmad-részben a szerint, a mint az EMKE. és a földmívelésügyi budget hajlandó lenne a veszteség pótlásában részt venni.

Ezen szavatolók által el lenne érve, hogy ellenőriznék, tanácsaikkal egymást támogatának és szükség esetén az EMKE-nek jelentést tennének, mely rövid uton, érdekeit megvédendő, érdemesebbet helyezze a bérlethe.

Tegyük fel, hogy tizenöt bérlosztály közül tíz év alatt egy veszteséggel dolgozott s a kezelésére bizott 5000 ft értékű felszerelés teljesen elveszett, mit azonban a javasolt ellenőrzés mellett kizárnak tartok, ez esetben a körzethez tartozó tizenegyet bérlosztályt a körzete 4 százalékos kamat és tőke törlesztés szaporulat tenne évenként 50 ft. Ha az EMKE 50 százalékos részt venne ezen veszteségben, akkor már a körzethez tartozókat egyenként tíz éven keresztül csak 25 forint

tulkiadás terhelné. Ha pedig a földmívelésügyi budget is részt venne ezen veszteség pótlásában, akkor a körzet egyes tagjait évenként csak 16 ft 76 kr. többlet kiadás terhelné.

Ezen tételek a tőke-törlesztés arányában még évről-évre csökkennének is.

Ha az állam nem venne részt az ily módon keletkezett hiány pótlásában, a mit ugyan nem akarok feltenni, hiszen ezen akció teljesen analóg lenne a minta paraszt gazdaságok felállításával, miként ottan ugy itt is, hathatósan szolgálna, például az ok-szerű gazda szomszédjainak, az egész környéknek. Ezen nem remélt esetben az EMKE. pénzárát 50 százalékos veszteség terhelné, míg a másik 50 százalékos a körzet tagjaira vettetnék ki; a mi, miként fennebb láttuk, egynek egynek 25 forint kiadás többletet okozna.

Ha az EMKE tíz évenként bár 150 ily bérlet keletkezéséhez nyujtana segítséget és ha minden tizenötödik bérletnél az összes befektetési tőke elveszne is s ezen veszteségben az EMKE 50 százalékos részt vesz: ugy évi kiadása nem lenne többet. De ha minden nyolczadik bérletnél veszne is el teljesen a befektetési tőke, akkor is az EMKE kiadása évenként nem tenne többet, mint 7000 ftot.

Miután ezen összegben is az elveszett tőke 10 százalékos törlesztése bennfoglaltatik, a letörlesztett tőke kamatja arányában ezen tétel évről-évre apadna, míg tíz év lejártával az egész elveszett összeg helyre lenne pótolva.

Azt hiszem, ekkora áldozatot az EMKE meghozhat, mert ez által minden tizedik évben 150, vagy még sokkal több önálló egyént, illetve családot juttatna biztos álláshoz, esetleg földbirtokhoz.

Rendkívüli idöket értünk meg! Állapottaink rosszak s ezek szanálása rendkívüli eszközök alkalmazását teszi szükségessé. Ép azért nem riadunk vissza az ez irányban kezdeményezésről.

Mert hiszen, ha a kezdet nehézségeit legyőzzük s ha ezen alkotás bevalik: a nagyközönség szemmel láthatólag meggyőződik a nagy eredményről s tíz év múlva az EMKE vagyona meg fog kétszereződni.

Az „Ellenzék” hasábjain jelent meg az első vészkiáltás, az ébresztő szózat: Bartha Miklós tisztelt barátom remek tollából s az „EMKE” megalakult!

Hő óhajom az lenne: hogy ezen szerény javaslatom oly sikeres megvalósulást nyerne, mint Bartha Miklós nagy eszméje az: „EMKE!”

Betegh Imre.

Mi lesz azután?

Kolozsvár, szept. 18.

Politikai körök méltán foglalkozhatnak azzal a kérdéssel, hogy minő állapotok következnek be Ausztriában a Reichsrath feloszlása után?

Odaát főleg parlamenti körökben természetesen megkezdődött minden oldalon a kölesösös rekrimináció. Az osztrák hivatalos lap hosszú búrlajstromba fel is sorolta mindazt, a mit az az istenben boldogult országgyűlés vétett. Körber miniszterelnöket legfeljebb az a vád terheli, hogy a cseh obstrukcióval szemben talán tulkorán tette le a fegyvert. Sokan azt hiszik, hogy több hidegvérrel és kitartással a csehek dacoskodását meg lehetett volna törni. Valószínű az, hogy a Reichsrath gyógyíthatatlan betegségben szenvedett.

Abrahamovics ur, az osztrák parlamentnek 1897. november havában volt „felledhetetlen” elnöke, gyakran nyíltan kijelentette, hogy a többségi pártok vezetői nem változtatják meg viselkedésüket, mivel mindannyijukat autonómista program alapján választották meg. És ha a lengyelek, vagy a feudálisok néha ugy tettek is, mintha cseh kebelbarátaiktól elszakadni akarnának, talán nagyon nem lehetett bennük bizni. Azt hiszem tehát, hogy ezért az utolsó „Reichsrath”-ért kész volna egy könyceppet is ejteni.

Most hát a Reichsrath feloszlott és jövő évi január 25-éig új népképviselők választandók.

Várható-e, hogy a csehek cserben hagyják eddigi képviselőiket? Várható-e a bécsi

ektől valami változás? Hiszen az utolsó Reichsrathban Bécs városának olyan képviselője is ült, a kire a lopást rábizonyították. Nem esda tehát, hogy a jobb hírnevű emberek fáznak a mandátumoktól.

Érdekes a dologban az, hogy az osztrák felhatalosok és hivatalosok tisztára agyonhallgatják, hogy a Reichsrath feladatainak fegyvere tulajdonképpen ki ellen zudul: a csehek, vagy a németek ellen-e? Így előtérbe nyomul az a gyanu, hogy ezt maga a kormány sem tudja és előbb a választások eredményét akarja bevárni.

Ez az eredmény teremti meg aztán nemcsak az új házat, hanem az új kormányt is. Körber ur azután nyugodtan el mehetne, mosván kezét, hogy ő mindent megtett, ami tőle tellett. Pedig hát, ha a kormány maga nem is avatkozik be a választásokba, léven ma a tiszta választás a legkedveltebb, de egyuttal a legüresabb jelző — a szándékait mégis ismernünk kellene.

Hanem arról az igen fontos kérdéstől van szó, hogy Ausztria, mint egységes állam létezik-e a németekkel avagy cseh-szláv föderatív államá változások át. Félő, hogy a határozatlanság politikájának ugyanaz a gyászos vége lesz, mint a Badeni-féle „pártokfeletti” politikának. Mai impresszióink az, hogy az új választások Ausztriában csak új csalódást fognak felidézni.

K—g.

A miskolczi kongresszus.

Vasárnap kezdődött Miskolczon a kereskedelmi kongresszus, amelyre az ország minden részéből sok kereskedő érkezett. A kongresszust Radványi István, a miskolczi kamara elnöke nyitotta és indítványára elnökke Láncezy Leó, díszelnékké Csörghő Gyula kereskedelmi államtitkár választották meg.

Csörghő államtitkár felszólalván, biztosította a kongresszust arról, hogy a miniszter a tárgysorozatban felvett nagyfontosságú kérdések fölött folyó tárgyalásokat nagy figyelemmel kíséri és a javaslatokat beható megfontolás tárgyává fogja tenni. Láncezy Leó elfoglalván az elnöki széket, megtartá megnyitó beszédét. A magyar kereskedelmi világ — ugymond — rokonszenvvel kísér minden állami és társadalmi akciózt, amely mezőgazdaságnak jövedelmesebb s belterjesebb fejlődését, a mezőgazdák boldogulását megerősítést szolgálja. A magyar kereskedelmi osztálynak nyugalomra és jogbiztonságra van szüksége: kéri, hogy törvényhozas és állam méltányolják az ő alkotásait is, hogy törvényhozas és állam edes gyermekeknek tekintsek ezt az osztályt is, végül, hogy pangásnak indult kereskedelmük és iparunk ébresztés fellendítése érdekében az állami kezdeményezés nagyobb szabású tettekben megnyilatkozzék.

Kivánja, hogy a közös autonóm vámtarifának és a nemzetközi kereskedelmi szerződések megállapításánál egyrészt a nemzeti munka és termelés számára biztosítások a jogos védelem, másrészt pedig kerültek az, hogy egyoldalú és tulzolt törekvések érvényesüljenek.

Ezután Sándor Pál hosszab beszéd kíséretében azt indítványozta, hogy a kereskedelmi érdekek védelmére állítsanak fel központi irodát, indítsanak napilapot. Matlekovits Sándor javaslatának felolvasása után Guttman védegyelet igazgató a gazdasági szövetkezetek sok káros kínvéséről tartott előadást.

A napirend letárgyalása után közelébred jöttek össze a melyen számos pohárköszöntőt, mondatokat, Táviratban fűdőzőlték Széll Kálmánt és Hegedűs keresk. minisztert. A bankét után a kongresszus tagjai a kereskedelmi és iparkamara nagyertermében gyűltek össze, a hol Láncezy Leó elnöklete alatt megtartották az országos kereskedelmi szövetség megalakítása tárgyában egybehívott értekezletet. Láncezy elnök üdvözlőlvén a nagyszámban megjelenteket, utalt a tárgy fontosságára. Miután az alapszabály-tervezetet a tagoknak megküldték a tervezetet felolvasotttrák jelentik ki. Rövid eszmecsere után a tervezet irányelveit elfogadták.

A magyar nők érdekében.

Korbuly József a „Hazánk” szerkesztője az „Ottthon” irok és hírlapírok elnökségéhez a következő beadványt intézte.

Tekentetes elnökség!

Midőn az „Ottthon” irok és hírlapírok köre évkekel ezeltő nagy lelkesedés mellett megalakult, nemcsak egyszerű társaskör lett, aminet ez az alapszabályaiából is kitűnik — hanem erkölcsi testület is, mely míg a maga egészében tagjaival szolidaritást vállal, addig

örködni tartozik a fölött is, hogy tagjai körében oly dolgok ne forduljanak elő, melyek az irói és hírlapírói kart a nagyközönség előtt erkölcsileg rossz színben tüntetnék fel.

Az „Otthon”-nak ez a szervezete minden egyes tagjának nemcsak jogokat ad, de kötelességet is ró minden egyes tagra, amely szerint, ha tudomására jut egyiknek vagy másiknak, hogy oly cselekmény követte, mely az irói és hírlapírói kar becsületét, méltóságát, tekintélyét sérti, vagy csorbítja: akkor azt kötelessége az illető tagnak a kör választmánya tudomására hozni, hogy azután az erkölcsi súlyával azon megbélyegző cselekménnyel szemben állást foglaljon, esetleg megtorolja azt.

Alólírottak is van ilyen esetről tudomása s midőn azt kötelességszerűleg bejelentem, tisztelettel kérem a tekintetes elnökséget, hogy azt ezen kérelmem és alábbi indítványom kapcsán az „Otthon” legközelebbi választmányi ülése elé terjesztjen kegyeskedjék.

Tekintetes elnökség!

A magyar ember jellemének egyik legnemesebb vonása a nők iránti tisztelet. A magyar irói és hírlapírói kar kétszeresen kötelezte van, hogy ugyanezen erkölcsi alapon álljon és azon is áll, mert a nyomtatott betű hatalmát sértő szavakkal nem használja föl a nők ellenében. Mennyivel inkább kötelességünk tisztelni, a támadásoknak még árnyékától is megóvni azokat a nőket, akik egész életüket az emberi humanizmus szolgálatának áldozták. Akik minden földi haszon reménye nélkül, önzetlen lényük nemeségével betegeknek ápolnak, gyermekeket nevelnek erkölcsben s a baba szeretetében. Értjük ezek alatt a nők alatt a szerzetesnőket, az apácákat, akiknek összes jutalmuk a megtett kötelességnek öntudata. Akik a támadásokkal szemben még védtelenebbek, mint az a világi nő, akin az esett sérlemét végre is megtorolni, a hozzá legközelebb álló férfiak lovasias kötelessége.

Nem hisszük, hogy a magyar irói és hírlapírói kar tisztességszerűen csak egyetlen egy is akadna, aki a legmélyebb megvetéssel ne sújtana azt, aki tudva, akarva, következetesen nőt és nőket sért, fenyeget és becsületükben igyekszik frívol módon megatámadni a keresztény önmegtagadás példányképeit — a szerzetesnőket.

Ha mégis akadna ilyen, annak a magyar irók és hírlapírók társaságában helye nem lehet.

Az utóbbi időben „Magyar Szó” cím alatt egy politikai napilap jelenik meg Budapesten. Ebben a lapban egy idő óta és következetesen a legminőségesebb támadások jelennek meg a hölgyek, különösen a katolikus magyar hölgyek s azok ellen, akikről fentebb kegyelettel szóltam, az életüket a humanizmus szolgálatában töltő, védelmet még keresni sem képes szerzetesnők ellen. Mindnyájan tudjuk, hogy a hírlapírás lázas munkájában magiesik, hogy a legjobb akarat mellett is valami sajnálatra méltó s talán alap nélkül sértő közlemény jut a nyilvánosságra; de mondhatjuk, hogy legszebb lovasias kötelessége a hírlapírónak ezt a nagy nyilvánosság előtt helyrehozni s az elégtelt megadni, ha kell, még nyilvános bocsánatkéréssel is.

Mert ez nem gyávaság, ez köteles erkölcsi bátorság. Ez az, amit nem találok meg a „Magyar Szó” című lapnál még akkor sem, ha az alaptalannak bizonyult támadás nők ellen irányult, annál a lapnál, melynek felelős szerkesztője dr. Pályi Ede ur tudunkal az idő szerint szintén az „Otthon” irók és hírlapírók körének tagja.

Ime bizonyítékul néhány eset: A Magyar Szó idemellékelte 1900. aug. 18-án megjelent számában megtámadja és megfenyegeti a magyar katolikus hölgyeket azért, mert azok imáikat leírva, egymással magánlevélben közlik.

Hogy ez a hölgyek ellen való támadás nemcsak véletlen, hanem jelentőségre a Magyar

Szó című lapnál, tanúsítja annak szintén idecsatolt 1900. szeptember 2-án megjelent száma. melynek tárczarovatában az „Egy apácakölös/orról” írt négy soros közleménye egyenesen megtámadja a szerzetesnők női becsületét.

A Magyar Szó ugyanezen számában a „Katolikus germánizálás” című cikkben e sorok is olvashatók:

„A temesvári tanítónőképzőintézetből — olyan képesített növendékek kerülnek ki, kiknek sejtelmük nics a magyar helyesírásról. Igaz, hogy a katolikus egyház ezeket nem is a pedagógiai szolgálat számára képz, hanem átadja a prostitúciónak”.

Igy még nem írtak tisztos nőkről Magyarországon s hogy ne irjanak, ezt az Otthon-nak is kötelessége megakadályozni.

Avagy hova jutunk, ha ma egy magyar édes anyát, bármelyikünk anyját, holnap valamelyikünk nővérét vagy feleségét ily módon támad meg egy hírlap, melynek felelős vezetője velünk ugyanazon körnek, az Otthon-nak tagja. Ha így, akkor megassuk a magyar hírlapírói kar erkölcsi tekintélyének sirját.

Kétségtelen, hogy az az organum s annak felelős szerkesztője, a ki ilyen közleményeket ad át a nyilvánosságnak, oly magaviseletet tanúsít, mely az irói és hírlapírói kar becsületét, méltóságát, tekintélyét sérti, vagy csorbítja.

Az Otthon irók és hírlapírók köre belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályainak 14. szakasza pedig kimondja, hogy ha a kör tagja „valamely becsületbe vágó tettet követ el, vagy oly magaviseletet tanúsít, mely az irói vagy a hírlapírói kar becsületét, méltóságát vagy tekintélyét sérti vagy csorbítja s emiatt a választmány a tagok sorából kizárja”.

Ez a szakasz erkölcsi kötelességévé teszi az Otthon-nak az ilyen jelenségekkel szemben a leghatározottabb állás foglaltását.

Alapszabályaink fenti 14. §-ára való hivatkozással mindezek után tisztelettel kérem a tekintetes elnökséget, hogy az Otthon választmányának legközelebbi ülése elé tárgyalás és elfogadás céljából méltóztatssék odaterjesztetni a következő indítványomat;

Indítvány.

Miután a tisztességes magyar sajtó még a pártzenvedélyek kitörésének legizgalmasabb napjaiban is mindenkor óvakodott attól, hogy a nők elleni támadásoknak helyet adjon hasábjain; miután pedig a „Magyar Szó” című napilap 1900. évi 172. és 173. számú példányaiban tisztos nőket mélyen sértő kifejezéseknek és közleményeknek adott helyet, amelyek közreadása a közreadót illetőleg az Otthon irók és hírlapírók köre alapszabályainak 14. §-ába ütközik;

Mindezeknél fogva elhatározta a választmány, hogy felszólítja dr. Pályi Ede urat, a „Magyar Szó” felelős szerkesztőjét és az Otthon tagját, hogy hajlandó-e azokról a sértő közleményekről, melyek hölgyek ellen irányulva, a „Magyar Szó”-ban megjelentek, ugyan e lapban a teljes elégtelt megadni, bocsánatot kérni.

Ha nem hajlandó, ez esetben az Otthon választmánya az alapszabályok 14. §-ának 3. p. értelmében dr. Pályi Ede urat a Magyar Szó felelős szerkesztőjét az Otthon irók és hírlapírók köre tagjainak sorából kizárja.

Indítványomat az Otthon mélyen tisztelt választmányának nagybecsű figyelmébe ajánlva, a tekintetes elnökségnek alázatos szolgálja

Korbuly József,

az „Otthon” irók és hírlapírók körének tagja.

SZÍNHÁZ.

Sulamith. Az ismeretes héber operát adták tegnap a színházban. Székely Irén szép Sulamith volt s gyönyörűen énekelte a czim-szeret. A közönség sokat tapsolta. A rendezésben egy pár újítás volt, a mi az előadásnak előnyére vált.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, szeptember 18.

— **Status gyűlés.** Az erdélyi róm. kath. Status ez idei közgyűlést október 25-én tartja meg Kolozsvárt. Ez alkalommal nagy egyházi ünnepségek is lesznek a XIX. század befejezése alkalmából.

— **Szakosztályi ülés.** Kolozsvár város szakosztályai tegnap délután együttes ülést tartottak, melyen 16 pontból álló tárgyszorozatot tárgyaltak le. Első pont volt Nagyvárad törvényhatósági város átirata Bécs város községtanácsának a magyarországi helyek német nevének használatára írt hozott határozata tárgyában. Szakosztályok hasonló szellemű felirat szerkesztését javasolják. Kolozs megye kir. tanfelügyelőjének azon átiratára, hogy a helybeli állami tanítóképző-intézet felépítéséhez a város hozzájáruljon, a szakosztályok javasolják, hogy a város e célra az előállítási áron adjon téglát a városi téglagyárból.

Az iparos tanonciskola felügyelő bizottsága az iránt tett előterjesztést a városhoz, hogy két új osztályt állítson fel. A szakosztályok, tekintettel a tanoncok nagy számára, a két új osztály felállítását javasolják. A számonkérőszék jelentése kapcsán a tanács előterjesztést tett 4 fogalmazói állás rendszerezése iránt.

A szakosztályok ez állások rendszerezését ajánlják a közgyűlésnek.

A nagy vashid burkoltatására beérkezett két ajánlat közül a Reich Móré fogadtatott el, mely szerint a nagy vashidat tölgyfa koszákkal fogják burkolni.

A városi téglagyár által előállított téglák árának leszállítása tárgyában tett tanácsai előterjesztésről a szakosztályok javasolják, hogy a téglának ezer darabját 12 ft 50 krt áruítsák.

A dögtér kibővítését szintén javasolják a szakosztályok, de az állati hulladékok értékesítésére szolgáló káfyldesinfektor beszerzését, mivel nagyon sokba kerül, ez időszert nem tartják megszerzethetőnek.

Az állati betegségek ellen való sikeres védekezésre vonatkozó javaslatoknak, a szakosztályok javasolják, hogy a nagyobb városokat a tanács keresse meg az iránt, hogy a gypmesteri állások miképpen vannak szervezve. Ezenkívül még több segélyiránti kérést intéztek el.

— **Az egyetemi könyvtár igazgatója.** A dr. Ferenczy Zoltán eltávozásával megüresedett egyetemi könyvtári igazgatói állásra, mint már annak idején megírtuk, a miniszter dr. Erdélyi Pált nevezte ki. Erdélyi Pál e hó 6-án foglalta el új állását és vette át a könyvtárt a legnagyobb rendben dr. Gyalui Farkas h. könyvtár igazgatótól.

— **Képviselőválasztási mozgalmak.** Országszerte megindultak már

a képviselőválasztási mozgalmak. Egyes választókerületekben már azt is tudni vélik, hogy kik buknak ki és kiknek van a legtöbb kilátásuk a győzelemre. Az erdélyi részekből eddig kevés hír érkezett a választási mozgalmakról s csak egy pár helyett indultak meg a kombinációk.

Igy M.-Vásárhelyről, arról tudósítanak, hogy Bernády György jelenlegi képviselő, ki meglehetősen elvesztette népszerűségét, jövőre nem is szándékozik fellépni, mert biztos bukásnak nem teszi ki magát. E kerület különben is függetlenségi párti s ha az ellenzék egy alkalmas jelöltöt fog felállítani, úgy ezt a kerületet újra vizsgálódhatják magának. Lukács Béláról nem hallani még semmit. Egy ízben hírelték ugyan, hogy többet nem fog a vásárhelyi mandátumra reflektálni, de e hírek senki sem adott hitelt.

Udvarhelymegyéből azt a hírt kaptuk, hogy habár a választási mozgalmak nyíltan nem is indultak meg, de a vármegye vezető emberei már is több ízben traktálták ezt az ügyet. Egyelőre azonban semmi megállapodás nem történt, de annyi már most is bizonyosnak látszik, hogy a megye egy pár kerületében nagy harc lesz s az ellenzék is követelni fog magának kerületet.

Csikmegyéből egy időben sűrűn korportálták azt a hihetetlenül hangzó hírt, hogy ott a néppárt minden kerületből kiveri a jelenlegi képviselőket.

Ez nem egyéb rémlátásnál, mert lehet, hogy a néppárt is kap vagy egy kerületet, de az összes kerületeket nem fogja meghódíthatni magának. A választási küzdelem azonban igen erős lesz, mert a megye a saját emberei közül akar jelölteket állítani.

— **Mikor lesz már vége?** Hirtelenben meg sem tudjuk mondani: mikor kezdtek hozzá az Unió-utca gyalog járó és szekérutjának átalakításához. Annyit tudunk, hogy a tavasz derekán már felbontották az utca régi burkolatát, még pedig olyképpen, hogy a kocsi közlekedés teljesen szűntett a múlt hét végéig. Mikor nagyjában odaig jutottak, hogy a gyalogjárókat átadhatták a használatnak, s hogy ügygyel-bajjal a szekérközlekedés is megnyílt, akkor még hozzá fogtak annak a szerencsétlen közúti vasút vonalának a rendezéséhez. Megváltozván az utca nívója, a vasúti sínket is le kellett szállítani. Ezzel a dologgal piszmognak a vasutvállalat munkásai már jó hetek óta. — Az a tömegtelen törmelék, melyet a színház alól kiszedtek, hetek óta ott hever — részben az utca gyalogjáróján, részben pedig a szekéruton. Egy néhány koscsival esetenként elhordottak ugyan belőle, de különösen az utca végén akkora tömegben hevernek ma is a törmelék garmadája, hogy a közlekedés minden irányában akadályozva van. Ha már a vasutvállalatnak még most sincs annyi magához való esze, hogy véglegesen felszedesse a sineit az utcáinkról és elhordassa a törmelékkel együtt az egész vasutat, hát legalább a közhatóság szorítsa rá, hogy a hálózatok leszállításával ne piszmogjanak hónapokon keresztül, hanem megfelelő erővel és gyorsan végeztessék a

munkát és azt a rengeteg törmelék, ne jāk heteken keresztül az utcán, s ne akadályozzák vele a közlekedést, melynek már az elég és állandó akadály, hogy ez a szerencsétlen vasút — *létezik.*

— **Az egyetemi körből.** A kolozsvári Egyetemi körben nagybán folytak az előkészületek a választásra. A tagok nagy számmal iratkoznak be az egyesületbe. Az elnökség a választást a következő felhívással hozza köz tudomásra: Egyetemi Polgártársak! A kolozsvári Egyetemi kör az egyetemi ifjuság negyedszázados egyesülete alakuló közgyűlését folyó hó 22-én szombaton d. u. órákor tartja az I. sz. jogi tanteremben. Tárgysorozat. 1. A szűnidei választmány beszámolója és lemondása. 2. Kérelmek választás. 3. Jelentés az új alapszabály tervezet ügyéről. 4. A párisi kiküldöttek beszámolója. 5. Tiszviselők választása az 1900-1901 évre. 6. Indítványok. Az Egyetemi Kör tagja lehet minden polgár. A tagok rendelkezése állanak: olvasóterem (heti és napi lapok, könyvtár), játéktér (biliárd, sakk), különböző kedvezmények (fürdőknél, színházban, mulatságokon, ünnepélyeken), résztvehet tovább minden tag a retorikai és szépirodalmi önképzőkör gyűléseken. Tagsági díj egész évre 6 korona. Az alakuló gyűlésen szavazási joggal csak azok bírnak, a kik f. hó 21-én délig az I. felévi tagsági díjat (3 korona) a Kör pénztárába, vagy a gyűjtőív tartóknál befizetik. Polgártársak, jelenjétek meg minél számosabban! Kolozsvárt 1900. szeptember hó 5-én. Asztalos Kálmán, s. k. az E. K. sz. i. előke, Mikó Lőrincz, s. k. az E. K. sz. i. h. titkár. Úgy látszik, hogy a szokottnál is élénkebb érdeklődéssel néz az ifjuság a kör munkás esztendője elébe.

— **Telefon árának leszállítása.** A kolozsvári telefon előfizetők körében akcióztól kezdettek arra nézve, hogy a telefon évi előfizetési ára leszállíttassék. E tekintetben előterjesztést tesznek Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszterhez, melyben a leszállítást kérelmezik. Az előterjesztést már nagyon sokan aláírták. A telefon előfizetők az aláírást a kezdeményező „Mezőgazdasági bank és takarékpénztár részvénytársaság” irodájában (Jókai utca 3 sz.) eszközlőhetik. A bank aláírás végett, kívánatra, bárkinek elküldi az előterjesztést. Ez iránt az 52. hívó számmal jelentkezzenek a telefon előfizetők a banknál.

A kereskedelmi miniszter erkölcsileg kötelezte van a kolozsvári telefon díjak leszállítására, mert a hálózat beállítását alkalmával, a telefon előfizetők gyűjtésekor ígéretet tettek, hogy a mint az előfizetők száma a 300-at eléri, a havi díjat azonnal leszállítják 3 frtra. Az előfizetők száma ma már a 400-at felül mulja s így a kereskedelmi miniszter köteles az ígéretet bebetartani.

— **Esküvő.** Szép esküvő folyt le ma délelőtt Kolozsvárt. Sebasta Ottokár, a fővárosban állomásozó m. k. esendőrőhadnagy és tanár esküdött örök hűséget Nagy Marikának Nagy Gábor közp. szál. tulajd. bájós és szép lányának a fiatal és kiváló zongoraművész-nőnek. Tanúk voltak a menyasszony részéről Somodi István ügyvéd, városi törvényhatósági biz. tag. A vőlegény részéről Welsér Lajos MÁV. hivatalnok. Az anyakönyvi hivatalnál a hivatalos funkciót dr. Nagy Mór végezte, mely után Szász Gerő esperes ev. ref. első pap áldotta meg az egybekelték szent frigyet, emelkedett szellemű szép szent beszédet intézvén a fiatal párhoz. A szertartás végez-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Szeptember 18.

Egy fiatal leány története.

— Angol regény. —

A Lauri szerzőjétől.

Az „Ellenzék” részére fordította: AMTÖA.

XLII.

(Folytatás.)

(84)

— Sir Cyril tudata velem — hogy a leánya jegyes volt; de a betegségét és halálát követő gond és izgatottság mindent elfeledtetett velem és nem vagyok bizonyos benne, hogy a jegyess nevével valaha hallottam. Nem csuda, ha azon idő alatt, míg Dysart Broomban időzött, folytonosan rosszul aludtam! És egy éjjel azt álmodtam oh, Mercedes, mily borzasztó álom volt az!

A leány szemében legmélyebb érdeklődés kifejezése volt.

— A Dysart elmenetelét megelőző éjjel? — kérde Mercedes élénken.

— Igen, azon éjjel. Szokatlanul nyugtalan voltam és nem tudtam aludni. Végre elaludtam és azt gondoltam, hogy hangos kopogtatást hallok az ajtómon. Kinyitottam és Sir Cyril állott előttem a halottai lepleben.

— „Mondtam ugye” — mondá, félíg haragos, félíg bánatos kifejezéssel a sápadt arcán — „hogy a síromban nem fogok nyugodni. Gyere velem és mutasd meg, hogy hova rejtetted a végredeletemet.” És Mercedes, álomban a kuthoz mentem. Ö Mercedes és midőn azt parancsolta, hogy a fedel-et vegyam le és nézzek le a kutha, engedelmeskedtem és megtettem. Hogy az álom

miképpen végződött, azt nem tudom, mert midőn felébredtem, a szobámban állottam, fázva és remüllettől reszkelve. És most — folytatá ő ladysága — mondja meg, hogy miképpen fedezte fel azt a titkot, melyről én azt gondoltam, hogy az ítélet napjáig nem lesz felfedezve.

Mercedes elmondta neki, hogy azon emlékezetes éjszakán, hogy kísérté, látta őtet a kut tatóngó mélységébe lenézni, a kezeit tördelni és rögtön gyanította, hogy a végredelet ott volt.

— Azt soha sem mondhattam meg — tévé utánna Mercedes — hogy a kutból miképpen jutott hozzám; de arról biztosíthatom, hogy a titka meg van őrizve. A kegyed neve azzal összekötöttségben, soha sem volt említve. Csak azt állíthatom, hogy én visszaszereltem és az itt van.

Lady Laurayne figyelemmel hallgatta azt a történetet, mely a leány gondolat járásának a gyorsaságáról és helyességéről tanuskodott; mind halványabb, halványabb lett és végre a fűre lerogyott.

— Mercedes — mondá halk hangon. Teljesen meg vagyok törve. A maga elbeszélése megijesztett és minden erőmet elvette. Úgy látszik előttem, mintha az Ég járt volna közbe, hogy Konstanz az örökségét megkapta. Aztán rövid idő után azt kérdé, lehetségesnek gondolja, hogy sir Cyril valósággal megjelent előttem?

— Az csak egy nehéz álom volt és semmi egyéb — válaszolá Mercedes.

— De különösképpen látszik, hogy a végredelet megtalálására éppen az az álom szolgáljon útmutatóul magának.

— Különös, de csak véletlen összetalálkozás — mondá Mercedes. A Dysart százados megérkezése bántotta kegyedet és nyugtalan alnokat okozott és valószínű, hogy az olyanoknál, kiknek hajlank van arra, az

olyan álmok idézik elő az alvajárást. Azonban, hogy a kegyed álma vezetett engem az okmány megtalálására, az nagyon természetes volt. Hallva azt a zajt, mit kegyed az ajtaja kinyitásával okozott, kimentem és kísértém. És nem szenved kétséget — folytatá Mercedes, hogy ugyan azt a zajt, melyet már egyszer hallottam, a kegyed alvajárása okozta. Tehát ámbár az összetalálkozás oly különös, majdnem csudálatosak, semmi természetfeletti nincs bennünk.

— Gondolja — kérde lady Laurayne, hogy ha nem kísért volna a kuthoz, megtalálta volna valaha a végredeletet?

Mercedes gondolkodott néhány pillanattig; aztán nyíltan válaszolá.

— Igen, azt gondolom, hogy még tényleg bizonyos vagyok róla. Már előbb vettem észre valami sajátoság változást a modoromban, valahányszor a kuthól említés volt téve. Azt nem mondom, hogy annak az okát ily hamar megtaláltam volna; de érzem, hogy végre mégis rá jöttem volna.

A lady Laurayne sápadt arcáról a rémület még nem tűnt el.

— Mégis különös, hogy a sir Cyril szavai után, tényleg minden úgy történt, a hogy történt.

Az az álom, melyben ő előttem megjelent, vezette kegyedet a kuthoz és végre az hozta napfényre az okmányt. Én tudom, hogy nagyon babonás vagyok, de hátha sir Cyril nem tudott a sírjában nyugodni, míg a gyermeke iránt elkövetett igazságtalanság helyre nem volt hozva? Én olvastam ilyen dolgokról.

— Én is olvastam, hagyta helybe Mercedes, de ebben az esetben az oknak és hatásnak a magyarázata oly teljes, hogy minden félelem alaptalan. Most kegyednek egy szerűen vezélni kell azért a rosszért, a mit elkövetett és aztán, ha az eiköltözött lelkei

tudják azt, a mi a földön történik, sir Cyril békében fog nyugodni. Tehát siessen jóvá tenni, a mit vétett.

— Mercedes, segítségemre lesz? kérde lady Laurayne bátorítálanul.

— Szívesen, volt a válasz. Az én ajánlatom ez — majd holnap, nem ma, mert most kegyed nagyon izgatott — majd holnap valamely időben Austint magához hivatja és a végredeletet a kezébe adja és azt mondja neki, hogy az igazságszolgáltatást rögtön eszközölje. Már maga az a tény, hogy Hill-drop átadását kegyed kívánja tölle, hogy kegyed az, a ki az okmányt a kezébe adja — kizárja annak a lehetőségét, hogy a gyanu kegyedre essék. A saját cselekedete által teljesen biztosítja lesz.

— Mercedes, én meg fogom azt tenni, volt a válasz.

Minden büszkeség, hidegség és keménység eltűnt a lady Laurayne viselkedéséből, egy új asszony volt az, a kinek feje alázatosan és bűnbánóan meg volt hajolva a fiatal vádlója előtt.

— Mercedes, azt kívánom, hogy bár jó és igaz asszony volnék — mondá ő lady-sága sohajva. De nem úgy voltam nevelve, hogy az legyenek. Arra tanítottak, hogy mindig a haszonleses kormányozza a tetteimet, de az igazság csak akkor, midőn a szándékomat elősegíti. Én azt hiszem, tévé utána keserű nevetéssel — hogy nálam egészen természetes a látszatok mosolygása és a hazugság. — Vajjon van-e valaki, a ki bennem hisz és bizik?

— Van, a fia — válaszolá Mercedes.

Ő előtte kegyed egy tökéletes asszony. És kegyed nagyon jól tudja, hogy midőn hazugságot mond, azt rosszul cselekszi és kegyed érzi azt. Tehát, a kinek meg van az az őstöne, az nem eshetik kétségbe önmaga felett. És most. Lady Laurayne, mennük kell.

Kegyed nem fog habozni, sem visszaretenni attól, a mit megígért, hogy tenni fog?

— Nem — volt a válasz. És Mercedes, maga viszont esküvel fogadja, hogy egy élő teremtesnek sem fog egy szót elárulni abból, a mi köztünk történt?

— Már megígértém — mondá Mercedes.

A mint haza hajtottak, az okmány lady Laurayne birtokában volt.

Csak nagyon keveset beszéltek, de a Mercedes ajkaira sok ima szállt — ámbár némán — ezen asszonynál, a ki magát hazognak és bűnösek beismerte.

— Ugye, nem fog habozni? kérde Mercedes másnap reggel.

— Nem, válaszolá ő ladysága. Döbbe jöjjön hozzám. A könyvtárban lesznek, az a legjobb hely, hol restituciót tehetek.

Mercedes déle a könyvtárba ment, ez volt az ő életének a legizgatóbb és válságosabb pillanata. Lady Laurayne a végredelet előtt, az asztalon ült taláta.

— Maga reám bízta az okmányt és én nem esaltam meg — mondá.

— Én nem gondoltam, hogy megcsaljon — válaszolá Mercedes.

Lady Laurayne csemetett és a fia után küldött, aki nemsokára bement és az areza sugárzott midőn Mercedest meplatta.

— Anvám, drágám, szükségem van reám? — kérde, amint oda ment és megcsokolta. Mi a baj?

— Édes fiam, egy nagyon váratlan és meglepő dolgot kell veled tudatnom — kezdé — valami, ami engem szerfelett izgat.

Ausztia ismét megecsokolta az anyját, amint annak visszafajított izgatottságára figyelmes lett.

(Folytatása következik.)

tével villásreggeliire gyűlt össze a násznép a központi szálloda disztermében. A fiatal pár a déli 12 óra 32 perczkor induló gyors vonattal elutazott. A menyasszonyt számos barátja kísérte ki a pályaházhoz, kik a szülők és rokonokkal együtt zavartalan boldogságot kívántak a szép ifjú párnak, melyhez örömmel csatlakozunk mi is a magunk őszinte szerencseikénátát.

— **Sport az egyetemen.** Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk dr. Fabinyi Rudolf lelépő rektor beszámolójáról, de lapunk tere nem engedte, hogy a beszámoló minden kis részével részletesen foglalkozzunk. Így nem szólunk a beszámoló azon részéről, mely az egyetemi sporttal foglalkozik. Szomorúan konstátálta a lelépő rektor, hogy az egyetemi ifjuság nem érdekődik a sport iránt. A mult iskolai év első felében mintegy 50 hallgató vette a tornaórát, a második felében pedig még kevesebb. Ennek egyik okát a lelépő rektor abban találta, hogy az egyetemi torna terem mig egyrészt kicsiny, másrészt kellő felszereléssel sem rendelkezik. Azonban reméli, hogy midőn az egyetem középső része is elkészül és megnyílik az új, kényelmes berendezett torna terem, az ifjuság nem fog idegenkedni a sporttól, mely szintén a tanítás ügynek fontos részét képezi.

— **Öz. Szász Domokosné** urhölgy utján ma 1 korona készpénzt vettünk a Szent-Antal társaság cöljaira. Ezen összeget egy névtelen adakozó — nyilván tévedésből — küldte a nevezett urhölgy kezébe, ki azt lapunk utján kívánja rendeltetése helyére juttatni. A pénzt a Szent-Antal társaság pénztárába szolgáltatunk.

— **Püspök látogatás.** Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi róm. kath. püspök az ujonnan épített kökerü róm. kath. népiskolát pénteken meglátogatta, az előadásokat a tanterekben végig hallgatta s püspöki áldása után Bíró Béla apát-plebános és dr. Szekeres József hittudor és hitoktató kíséretében elhajtott.

— **Szell és Lukácsiu.** Lukácsiu László, a hírhedt laczfalusi pópá, az aradi román lapban hat hasábois nyílt levélben nekíront Szell Kálmán miniszterelnöknek és joglírassal, erőszakossággal vádolja és sovinsizta érzést vet szemére Azért e szörnyű harag Lukácsiu részéről, mert Szell Kálmán még a tavasszal megkereste a laczfalusi pópá feleslet egyházi hatóságát oly intézkedésre, hogy az oláh bucsuk alkalmából tartandó istentiszteleten Lukácsiu ne czelebrálhasson. A laczfalusi bucsuk eddig csendőri asszisztencia mellett folytak le, mert Lukácsiu az ott egybesereglett népet államellenes érzésekre szokta tüszelni. A miniszterelnök nyilván tehát csak a vallásos ünnepe igazi jellegét akarta megőrizni, a midőn a fanatikus pópá eltávolítása végett fordult az egyházi főhatóságához. És mégis Lukácsiu azzal vádolja Szell Kálmánt, hogy a román egyházat a mozgalmak miatt üldözi (?)

— **Hamis gyujtók.** Sokan a hazai ipar jelszavával csufosan visszaélnek, oly árukat hoznak forgalomba a hazai ipar címén, melyek külföldi czegek gyártmányai. Azokról a hamis gyujtókról van szó, melyeket Kolozsvár több kereskedésében árusítanak a hazai ipar címén. Azokat a kereskedőket, kik a hazai ipar arezul csapásával ily hamisítványokat hoznak forgalomba, most komolyan figyelmeztetjük saját érdekükben, hogy ne árusítsanak külföldi gyártmányokat a hazai ipar firmája alatt.

— **Ambrus meghalt.** Az Emke-téri park szorgalmas és jókedvű gondozója nincs többé. Ambrus, a kit az Emke-fertály minden asszonya, embere és gyereke jól ismert, tegnap délután hirtelen meghalt. Évek óta ott élt a park üdülő közönsége körében, végigéldelt az árnyas utakon. Kaszált, gyomlált, nyesett, rendet tartott fenn és szedte a padon ülő publikumtól a krajezárokat. Alig ülték le a park valamelyik padjára, Ambrus nesztelenül, mint az árnyék, mellé suhant és krajezárt kért. Ott aludt, ott dolgozott, ott szórakozott, ott étkezett. Mi a hainak a víz, a madárnak a lég, a tengerésznek az oceán, az volt Ambrusnak a park: szeretetének egyetlen tárgya. Megszokott helyétől, munkakörétől nem távozott, még akkor se, mikor a halál utána nyújtotta csont-kezet. Ő akor is gyomlált, nyesett és szedte a krajezárokat.... mig nem munkája közben egyszerre összerokadt és meghalt. A csatáron bukott el, mint a 6 katoná. Pihenjen csendesen.

— **Az állatorvosi közszolgálat államosítása.** A mint előre jeleztük, az állatorvosi közszolgálat államosításáról szóló 1900. évi XVII. t.-cikk jövő 1901. évi jan. hó 1-én lép életbe, mely alkalommal a marhalevelek is új változások mennek át. Az erről szóló hivatalos pénzügyminiszeri rendelet így kezdődik: „A m. kir. földművelésügyi miniszter ur f. évi julius 2-án 55359 sz. a. kelt, hozzám intézett átirata szerint, az állatorvosi közszolgálat államosításáról rendelkező törvényt 1901. évi jan. 1-én szándékozok életbeléptetni.” A 10 filléres marhalevele új évtől kezdődőleg ezen rendelet 20 fill., a 6 filléresre 12 fill., juhok, kecskék és sertések első darabja után 4 fill., minden további darab után 1 fillér-bélyegilletéket állapít meg; felhívja a törvényhatóságot, hogy ezen körülményre a most forgalomban levő ürlopek megrendelésénél figyelemmel legyen csak annyit rendeljen, a mennyi a szükségletnek megfelel, nehogy a mostani ürlopek-ből nagy legyen a megsemmisítés. A „Földművelési Értesítő” és a többi hivatalos lapban már megjelent a pályázati hirdetésny 535 m. kir. állatorvosi állásra, mely állások 1901. évi jan. 1-ével már betöltendőek s így újétől kezdődőleg a mostani 106 m. kir. állami állatorvossal együtt összesen 641 m. kir. állatorvos lesz. A pályázati kérések beadásának határideje f. évi október hó 15-ike.

— **Katonai kenyér- és zabszállítás.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekelt körök tudására hozza, hogy a m. kir. kolozsvári VI. honvéd kerületi parancsnokságnak és a fogarasi m. kir. állami ménes parancsnokságnak kenyér- és zabszállításra iránti felhívásuk a kamara irodájában bármikor megtekinthető.

— **A költő megemlékezése Szász Gerőről.** Dalmady Győző pöéta és fővárosi árvaszéki elnök is abba a kávéházban jár a Koronahereze utcában, hol Petőfi és a márcziusi ifjak találkoztak. Ugyanannál a márvány asztalnál szokott ülni, a mely előtt Petőfi 52 év előtt legelőször állszavalt a „Nemzeti Dalt.” Ez asztalnál találta tegnap reggel egy kolozsvári ismerőse a köztisztletben álló poótát. Dalmady nagy szeretettel kérdőzködött Szász Gerő felől, ki iránt mely tisztelettel és meleg barátsággal viseltetik s üdvözlét küldte az öreg papnak, ki karddal a kezében, mint honvéd hadnagy s tollal, mint poéta, egyforma buzgalommal, lelki erővel és lelkesedéssel szolgálta az Istent, a hazát és nemzetet.

— **Kiállítás Kecskeméten.** Arról értesítenek bennünket Kecskemétről, hogy ott erős mozgalom indult meg az iránt, hogy országos iparkiállítás rendezzenek, melyvel kapcsolatban mindazok az eszközök is ki lenneek állítva, melyek a gyümölcsfeldolgozás és szállítás tevéletésítésére szolgálnak. Az eszme mindenesetre szép és kíváncs, hogy a gyümölcstermelésben oly nagy haladást tanúsít Kecskemét mozgalmán minden tekintetben kitűnő eredménye legyen.

— **Esküvő.** Pálffy István alsó-járai gyógyszerész és ahrudbányai Söder Margit kisasszony f. hó 15-én esküdtek egymásnak örökűséget Ahrudbányán. Az egyháziáldást Raffaj Zsigmond verespataki unit. pap, a vőlegénynek egykori tanítójá, adta az ifjú párra. A szertartás szűk családi körben, főleg a rokonok és közelebbi ismerősök jelenlétében, rövid villás reggeli követte, mely után az ifjú pár állandó lakhelyére, Alsó-Járába utazott.

— **Csapa vert hordó.** A szegény óvári barátoknak kevés a boruk — de a mint a rendőrség napi könyve értesít, ezt a keveset is megdémázták a borra szomjazó mázoló legények, a kik tegnap letörték a pince lakatját és csapa verték a tavalyi vinokót. — Aztán, hogy az Ur, a ki mindent lát, megbocsássa a bűnt, a templom oltár elé, vagy alá térdeltek, a hol elnyomta a kis torkosokat az álom. De kellemes álmat megzavarta a rendőrség, mely az Ur szentélyéből kiverte a bűnösöket és hűvösebb helyre internálta.

— **Templomszentelés.** A marosvásárhelyi statusquo ante israelita hitközség vasárnap délelőtti fél 10 órakor avatta fel gyönyörű szép új templomát. A templomszentelésben a város israelita lakosságán kívül ott volt a társadalom minden osztálya vallás és nemzetiiségi különbség nélkül, a hatóságok, hivatalok vezetői, katonai tisztí karok képviselői és nagy szép hölgy és férfiközönség. A megjelentek a templom főbejárata előtt állottak meg, a hol Burger Albert hitközségi elnök intézett hazafias szellemű és magas szárnyalású szép beszédet, végezetül kérvén Mikó Árpád főispánt, hogy a templom ajtóit nyissa meg. Mikó főispán a szép beszédre szintén szép szavakban válaszolt, örömet fejezve ki a hitközségnek a trón és hazairánti szeretete fölött. Beszéde végén megnyitotta a templom ajtaját, mire a nagyközönség a remek kivitelű templomba vonult. Itt az elhelyezkedés után egyházi énekek következtek. Ezután a szertartáshoz tartozó dolgokat hordták kerekén a templomban, elénekelték a magyar himnust. Majd Wilhelm Joachim főrabbi szép ima után gyujtotta meg az örök mécses s a nyitott szentély mellett imádkozott a királyért, hazáért, hitközségért, a jelenvoltakért, a városért és annak minden lakójáért. Ugyanó tartott később egy remek és szintén meleg, hazafias ünnepi beszédet, mely egészen lekötötte a jelenvoltak figyelmét. Az ünnepélyt a Szózat eléneklésével fejezték be. Meg kell jegyezzük, hogy a kis egyházi kar nagyon szépen énekel. Általában az egész ünnepély igen szép lefolyású volt, méltó a hazafias zsidósághoz s a jelenvoltakra nagyon jó benyomást tett.

— **Hazafias aljárásbíró.** Az Emkehez a mai napon a következő sorok kíséretében 1 kor. adomány érkezett be: „Te kintetess Igazgatóság! Ide mellékelve van szerencsém az egyesület javára levélbélyegeken 1 koronát beküldeni, a melyet Patitia Rubin ügyvéd ur oláh sorok kíséretében küldött be egy művem áraban. Kérem csak az lenne, hogy összegyet hirlaplaj — az eredet említésével — nyugtázni méltóttassék. Borosjenő, 1900. szept. 15. Hazafias tisztelettel Fényes Vince kir. aljárásbíró.” M. j. Az összeg vételét az Emke köszönettel nyugtázza is.

— **Szégelye magát** Petrovits & Pantits Weingarten, besitzer und Trauben exportener. Trauben-, Obst- und ungar. Landesproducten-Export Werschetz, Südangarn. Ez a magyar faló ur kolozsvári magyar embereknak, kereskedőknek, német leveleket küldözget. Az ilyen magyarfaló kereskedőktől nem kell rendelni semmit. Petrovits ur, szégelye magát.

— **Adományok az Országos tört. ereklje muzeumnak.** Szep és es értékes tárgyakkal gazdagította e muzeumot Véghe Bertalan köztisztletben álló ny. honv. ezredes a következő levél kíséretében: T. Barátom! Beteges állapotom nem engedi, hogy személyesen ajánlottam volna fel 4 kép elfogadását. A nagy kép reprezentálja az első magyar biztosító társaság ünnepélyes megalkulását. Az e képen levő arcok mind valódi hű arcok. A 3 kis kép reprezentálja az aradi vár, u. n. Zwingler helyiségét, a hol fogolytársaimmal voltam elzárva. Az alakok mind valódi másolata bajtársaimnak. Örven denre fogok, ha a képeket az ereklje muzeum részére elfogadhatónak találandja. Tisztelő híve Véghe Bertalan. Kolozsvár, 1900. szept. 11. Az adományok közül három aquarelle kép. Készítette Kovács Ernő rendkívül ügyes kezekkel. Kovács Ernő szintén mint fogoly tartózkodott az aradi várban, melynek főkapuját és udvarán néhány fogoly társát mutatja be igen sikerülten. E képen a következők vannak feltüntetve: Vizkelethy Gusztáv, Lénárd Máté, Asbóth Lajos, Krain János, Szecseszku Jordán, Thillikowszky Tamás, Tóth Endre, Freiburg Lajos, Gáll Miklós, Kovács Ernő, Nati Máté, Benkő Rezső, Fececs János, Véghe Bertalan, Birs József, Ucbiczky Longin, Wanner József. A második képen a börtön kert felőli része és a következők foglyok vannak feltüntetve: Ziegler Mór, Schenovics Frigyes, Zieker József, Jászvicz Ferencz, Pfenningsdorf Sándor, Nyeregártó János, Keresztes Lajos, Szuper Agoston, Glatz József, Clementis Góbor, Apor József, Lázár Mihály, B. a Meszéna Ferencz, Edényi Lipót, Csipik János, Krausz Károly, Brencsán Sándor, Szekenderovics János, Dáni Ferencz, Mik Pál, Tarnai Antal. A harmadik képen a várparkja van, a következők szabadság harczosokkal: Frievecz Ferencz, Sebes Emil, Rákóczy P. Zsigmond, Pollák Vilmos, Jónák József, gr. Laszborg Károly, Calzada Alfonz, Szennig Lajos, Galvagni Caesar, Wunder Mihály, Ghiczy Imre, gr. Zselinszky László, Kolig Ferencz, Harkalovics Antal, Derra Kálmán, Zsámbokréti János, Rákóczy P. Hugó, Szabó Imre, Virág Gíba, Weisz János, Korponay János. Végül az Első Magyar Ált. Biztosító Társaság alapítóinak óriási nagyságu csoport fényképe és ennek másolata egy kisebb aczélmetszetben. Itt láthatók Deák Ferencz, dr. Eötvös József, Szőgyényi László, gr. Apponyi György, Török István, Szitányi Izidor, Tóth Lőrincz, Karácsonyi László, Harkányi Frigyes Jellinek Mór, Gottesmann Miklós, Mannó István, Somsich Pál, Perger Ignác, Fröhlich Frigyes, gr. Sennyei Pál, Nadassy István, Úrményi József, Ullman Károly és annak alapítója, a 48-as harczos: Lévy Henrik.

— **Exüst antik ékszereket** talált egy ur az utcán és átadta a rendőrségnek. Tulajdonossa jelentkezett a rendőrségnek, a hol a megtalálónak adandó jutalom fejében átvehető, ki ezt a jutalmat jótékony czebra szánta.

— **A párisi kiállítás deficitje.** Mint megbízható forrásból értesülünk a párisi világkiállításán való részvételünk költsége körülbelül egymillió hatszáz ezer koronával nagyobb előírászatnál. A többletkiállítás jelentékeny részét reprezentációanal költségek emésztették fel. A deficit fedezéséről a kormány póthitel útján gondoskodik. Az erre vonatkozó törvényjavaslat nem sokára a képviselőház asztalára kerül. Távol áll tőlünk, hogy a deficités állapot kritikájába bocsátkozzunk. Csapán két megjegyzésre szorítkozunk. A magyar kormánybiztosságnak sokkal több tagja volt, mint akár a német, akár az angol kormánybiztosságnak, holott a magyar kiállítás — természetesen — jóval kisebb volt akár a német — akár az angolnál. — Ez a nagy személylástus jelentékeny költséget emésztett fel. A második megjegyzésünk pedig az, hogy a deficit még sokkal nagyobb lett volna, ha a törvény ellenére a kiállítókka nem fizettették meg volna a mindenféle című költségeket. A magyar törvényhozásnak, mikor a részvételre 3 millió koronát megszavazott, az volt a törvényben is kifejezett intencziója, hogy a kiállítók minden néven nevezendő kiállítási költségtől megszabaduljanak és hogy a 3 millióból az állam fedezzen a kiállított tárgyakra vonatkozó minden kiadást. Daczára annak, a kormánybiztosság a kiállítókktól fejenként többféle hivatalos czimen jelentékeny anyagi áldozatokat követelt. Ennyiben kívántuk tájékoztatni olvasóinkat ez ügyről, mely nem annyira ránt tartozik, mint a póthitel megszavazó parlamentre.

— **Katonazene** lesz ma este a Pilzeni Sör csarnokban.

— **Hány mohamedánus van a földön?** Erre a kérdésre a török kormány volt legkíváncsiabb, mert az ő rendeletére állították össze a földön szétszórta élő mohamedánusok népességi statisztikáját. Kitiánk belőle, hogy az élő összes mohamedánusok száma 196 millió 500,000 lélek. Európá Törökországban ebből 19 millió izlámbhitű, Kis-Ázsiában, Beludisztanban és indiában 99 millió, Kinában 20 millió, Észak- és Északkelet-Afrikában pedig 36 millió 500,000 lakik; végül 23 millió mozlemita szanaszét szóródva él kisebb-nagyobb csoportokban a világ különféle országaiban.

— **A osztályosorjátek** tegnapi húzásán a következő nyereményeket húzták ki: 20,000 koronát nyert: 78467. 10,000 koronát nyertek: 1716 46920. 5000 koronát nyertek: 42523 71776. 2000 koronát nyertek: 1108 7474 7929 10349 15388 16293 29555 37751 45854 54911 75036 75676 75889 91970 82731 91088 97164. 1000 koronát nyertek: 852 4797 6278 6486 6547 10951 10326 10697 10943 11482 15197 16986 17432 21607 26262 27314 27832 28983 31050 41324 43273 44032 45485 47321 49666 51105 57354 62402

65361 67577 72410 73056 75303 76110 78246 82239 83486 86569 86915 89022 95880 96740 97016 98143.

500. koronát nyertek: 691 2722 3227 4638 4767 4907 3911 4042 10625 11366 11860 21170 25126 28439 30214 31390 34587 38172 42535 46142 49033 51157 51432 52206 52570 53505 56121 56487 64520 65148 65634 67615 68488 68651 69482 70154 72264 72338 73082 75862 77171 78057 78363 78628 78915 78916 79511 81133 85735 86774 90831 91074 93190 93993 96081 97458 97755 98147 99391 99588.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **Mennyi holdon szüretelünk?** A filloxera-vész fellépte előtt szőlőművelés alatt volt az országban 621.48 kat. hold, a melyből 63 százalék vagyis 395 ezer kat. hold pusztult el. Eddig az elpusztult szőlőterületnek 127,000 holdja be van ültetve s miután ennek fele termést hoz, 300,000 holdra tehető az terület, a melyen szüretelni fognak. Darányi földművelésügyi miniszter, tekintettel a szőlőrekonstrukció folytán szükséges személy szaporításra, egy vinczellérképezdei igazgatói, 3 kerületi szőlészeti és borászati felügyelői állást szervezett.

— **Követeljük mindenütt Emkegyujtót.**

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósítási és sürgöny-levelei.

A belügyminiszter és a borvizsgálatok.

Budapest, szept. 18.

A borhamisításról szóló új törvény sok tekintetben terhes kötelességeket ró a hatóságokra. Ugyanis sok esetben még alapos gyanu esetére is, feljelentés nélkül nem igen merték a borhamisítás ügyében az eljárást megindítani. Attól tartottak, hogy felmentő ítélet esetében a borvizsgálat költségeit a hatóságoknak kell fedezni. Mint a „Keleti Értesítő” jelenti, Szell Kálmán belügyminiszter a napokban értesítette az összes törvényhatóságokat arról, hogy felmentés esetén a borvizsgálati költségek a földművelésügyi tárczát terhelik, de a hatóságok tartoznak az ily vizsgálatokról a jövőben a belügyminiszternek jelentést tenni.

Beszámoló.

Budapest, szept. 18.

Meszlényi Pál, a somlyó-vásárhelyi választókerület képviselője szeptember hó 21-én tartja Devesseren beszámolóját.

Elmaradt néppártellenes népgyűlés.

Budapest, szept. 18.

A budapesti szocialdemokratapárt vezetősége vasárnap délután az Ujvársátrén nagy népgyűlést akart tartani a néppárt politikája ellen. A népgyűlés azonban elmaradt, mert Halmos polgármester az Ujvársátrét a népgyűlésnek nem engedte át, mivel a teret most javítják. Ennélfogva a szocialdemokratapárt vezetősége a népgyűlést a jövő vasárnapra halasztotta.

Hegedűs Párisban.

Páris, szept. 18.

Millerand kereskedelmi miniszter szombaton dejeuner adott Hegedűs miniszter tiszteletére. Jelen voltak ott még Reverseaux Márki, bécsi francia nagykövet, Picard francia kormánybiztos, Delaunay Belleville, Arago, Decrais, Crozier, Lukács magyar kormánybiztos, Miklós Ödön, Vértessy osztálytanácsos, Náway és még néhány francia notabilitás. A dejeunernél Millerandné, jobbán ült Hegedűs miniszter, balján a francia nagykövet, Millerand jobbán Hegedűs Sándorné, balról Hegedűs Rózsiáka foglalt helyet. Szombat délután a miniszter folytatta tanulmányait a kiállításban. Tegnap délután Hegedűs miniszter bucsulátogatásokat tett, mert kedden Budapestre utazik.

Közyűlés.

Székelv-Udvarhely, szept. 17.

Udvarhely megye törvényhatósági bizottsága Hollaky Arthur főispán elnökletével ma tartotta évnegyedes rendes közgyűlését. A főispánt küldöttség hívta meg a közgyűlésbe, melyet megnyitva, bejelentette, hogy ő fellebbezés megköszönte a 70 éves születésnapja alkalmából küldött üdvözlétet. A megyeház építésére 3 százalék pótdátot, a nyugdíjalapra 1 és fél százalék pótdátot szavaztak meg. Elhatározták, hogy a tisztviselők nyugdíjbe fizetést tőkésítés helyett a nyugdíjjárulókra fordítják. Szentkirályi Árpád több interpellációt

eziben a közigazgatásnak 9 év óta való hanyatlását fejtegeti. Ugron Zoltán a babjátékok eltűntését sürgeti. Hosszasan fejtegeti a kenderáztatás mizériáit és külön intézkedést óhajt a székely nép részére. Ugron János szintén a babjátékok beszüntetését pártolja. Ugron Zoltán Darányi földművelésügyi miniszternek felirat utján való üdvözlését és megádatatásának elítélését indítványozza. Az indítványt elfogadták és felirat küldését határozták el. A közgyűlés ezután valóságos ovációval tüntetett a miniszter mellett. Ugron János szerint Darányi a gazdasági ügyeknek kiváló apostola és hivatott zászlóvivője.

Óriási hajó.

Fiume, szept. 18.

Sok nézője van a tegnap délelőtti kikötött Milwaukee nevű angol gőzösnek, melyhez hasonló nagyságu még alig fordult meg Fiumében. A hordképessége 12,000 tonna és naponként 32000 kilogramm kőszent fogyaszt. Most Fokvárosból érkezett 40 nap alatt; 1200 lovat fog odaszállítani.

Összeütközés.

Kassa, szept. 18.

Márkusfalvánál két tehervonat összeütközött. Öt koci kizökkent, emberben nincs baj.

A kínai forradalom.

London, szept. 17.

A Times jelenti Pekingből e hó 7-éről: Giers orosz követ néhány nappal elhalasztotta elutazását. Az orosz csapatok rendeletet kaptak, hogy szüntessék be az előkészületeket a Pekingben való telelésre. Magasrangú hivatalnokok kétségtelenül beigazolják, hogy a császár és Tungiusiang tábornok az összes követek meggyilkolását tervezték. A tervet csak Ketteler báró időelőtti meggyilkolása akadályozta meg. Kegyeletes cselekmény volna, ugymond a Times, ha a hatalmak azon a helyen, a hol a gyilkosság történt, nemzetközi emléksobrot állítanának fel, mert ennek az egy életnek a feláldozása megmentette a többi. Midőn Csing herceget meglátogatta az olasz követ, a dinasztia őseinek termében egy szent épületben fogadta őt, melybe eddig soha idegen nem lépett be. Csing herceg képtelennek látszott felfogni az ország helyzetét és engedélyt kért arra, hogy a kínai hivatalnokok ismét megkezdjék Pekingben működésüket. Azt hiszi, hogy az összes hatalmakat ki lehet elégíteni kártalanítással.

Pétervár, szept. 17.

A Novoje Vremja szerint az orosz csapatok, mielőtt lehet, elhagyják Pekinget, Giers követ Tiencinben fog lakni és mint Oroszország egyetlen képviselője fogja olytatni a tárgyalásokat a kínai képviselőkkel. Ha szükséges lesz, Giers e czélből Pekingbe megy.

Haládatlanság.

Belgrád, szept. 18.

A nögyelet Natáliától megvonta az egylet védnökségét.

Levetette magát az emeletről.

Pécs, szept. 18.

Csuprics Márton bányász tegnap elfogták s átadták az ügyésznek.

Az ablak nyitva volt s az emeletről levetette magát. Szörnyet halt.

Halálozás.

Budapest, szept. 17.

Tholdy József Budapest város főügyésze meghalt.

Öngyilkos szobrász.

Budapest, szept. 18.

Köllő Miklós szobrász meglölte magát. Öngyilkossága élénk részvétet kellett fővárosszerte. Oka ideges főfájás.

Thaly Kálmán öröke fogadott fia.

Budapest, szept. 18.

A hivatalos lap közli, hogy Thaly Kálmán Thalvitzer Károly budapesti gyalogsági hadapródiskolai növendéket öröke fogadta.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és lapfajtadonos:

MAGYARY MIHÁLY.

S. 2579—900. tkvi.

906. 3—3.

Sz. 4968—1900. közig.

918. 1—3.

Hirdetmény.

Nyerve községre nézve az 1892. évi XXIX. t. cz. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a tjkvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a felszólalással tétetik közzé:

1., hogy mindazok, kik az 1886 évi XXIX. t. cz. 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. törv. 5. és 6. §-ában és az 1891. évi XVI. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 7. §. a és az 1891. évi XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törlek érvénytelenségét kimutathatják, e végből törleési kereseteket hat hónap alatt vagyis 1901. évi március hó 15. napjáig bezárólag a telekvi hatósághoz nyújtsák be; mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törleési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2., hogy mindazok, a kik az 1886 évi XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1901. évi március hó 15. napjáig bezárólag a telekvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fog;

3., hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármily irányban sértve vélik, ideértve azokat is a kik a tulajdonjog arányának az 1889 évi XXXVIII. t. cz. 16. §. alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis 1901. évi március hó 15. napjáig bezárólag nyújtsák be; mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a telekvi hatóságnál átvehetik.

Hidalmás, 1900 augusztus hó 23-án.

A kir. bíróóság tkvi hatósága.

KOVÁCS,
kir. albiró.

UJ!

Bor és Söracsarnok.

Belközép-utca 20. sz.

A Kolozsvári Casino földszinti éttermét minden kényelemmel berendeztem.

Étkezésre előfizetést jutányos árak mellett elfogadok.

Olcsó étlap.

Valódi jó hegyi borok! Jó magyar konyha!

Szolid és pontos kiszolgálás!

N. é. közönség szíves pártfogásáért esd

Szabó Gyula,

845. 6—00.

vendéglős.

Haszonbérbeadó gazdaság.

Kolozsvártól 23 kilométer távolságra fekvő 500 katasztrális holdon felül levő mezőgazdasági birtok haszonbérbe adó.

Értekezhetni a Kolozsvármegyei Takarékpénztár Részvénytársaságnál Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 9. sz. alatt. 882. 4—4.

Kiadó lakás.

Október elsejétől kiadó 5 szoba

minden hozzátartozóval.

Ertekezhetni az „Ellenzék” kiadóhivatalában.

915. 2—3

Legjobb, legkényelmesebb, legolcsóbb

Társas-utazás Párisba

a világiállítás megtekintésére,
a magyar tanulók-utazása
Párisba.

Indulás: Szeptember 22-én, külön vonattal. Egy nap és éjjel pihenő Münchenben, visszauton Zürichben. Hét nap Párisban. Utközben minden igényt kielégítő teljes ellátás. Elegáns szállodák. Szabad belépés a kiállítás területére. Kirándulás Versaillesbe stb. stb.

Összes költségek III. osztályban 115 frt 50 kr. II. osztályban 145 frt 50 kr. I. osztályban 185 frt 50 kr.

Jelenkezéseket elfogad
Budapest, Zöldfa-utca 27. I.

Propper N. János

814. 2—x

igazgató.

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Enyed rendezett tanácsa városnál az állatorvosi állás lemondás folytán üresedésbe jövén, ezen állásra pályázat hirdetettik.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen évi 800 korona törzsfizetés, évi 800 koronára rugó szemledij 1200 négyszögöl szántóföld és 12 ürméter tűzifa élvezetével összekötött állást elnyerni óhajtják, hogy képesítést, életkorukat és netáni eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat folyó évi október 10 ig aolított tanácshoz annál is inkább nyújtsák be — mert a később beérkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A városi Tanácstól.

Nagy-Enyeden, 1900 szeptember 12-én.

Sándor Jenő,
helyettes polgármester.

Sz. 4967—1900. közig.

919. 1—3.

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Enyed rendezett tanácsa városnál az erdési állás lemondás folytán üresedésbe jövén ezen állásra pályázat hirdetettik.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1879. évi XXXI. törvényekben előírt képesítést, életkört és netáni eddigi foglalkozást igazoló bizonylatokkal felszerelt folyamodványukat aolított tanácshoz folyó évi Október 10-ig annál bizonyosabban adják be, mert a később beérkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak. Ezen álláshoz évi 1600 korona készpénzfizetés, természetbeni lakás, 1200 négyszögöl területű szántóföld használatá és 40 ürméter tűzifa járandóság fűződik.

A városi Tanácstól

Nagy-Enyeden, 1900 szeptember 12-én

Sándor Jenő,
helyettes polgármester.

Sz. 1927—900. tkvi.

911. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A bánffy-hunyadi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi Kalotaszegi Takarékpénztár részv. társ. jelzálogos hitelezőnek Brisán Onucz végrehajtónak Luka Gligor végrehajtást szenvedő elleni követelés és jár. iránti végrehajtási ügyben a bhunyadi kir. járásbíróság területén levő s az incseli 74 sz. tjkvben 1—6 rdz. a. egész ingatlanra 918 kor. a 37 stjkvben 1 rdz. a. ingatlanból fél rész illetőségére 12 kor. és a 18 stjkvben A + 1, 2—12 rdz. alatti ingatlanból egyháromszázötvenharmad rész illetőségre 30 kor. kiküldési árban Kingye Juon és neje Kirtig Mária életfogytiglani haszonélvezeti jognak fenntartásával Tótelának Sándor ténheré és veszályára elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi október hó 4. napjának d. e. 10 órája incsel megtartandó árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni, az árverési szándékozők tartoznak az ingatlanok becsarának 10 százalékat készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt J. M. rendelet §-ában kijelölt ovadéköpés értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnak előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Bánffy-Hunyad, 1900 aug. hó 15. napján.

GRUBER,
kir. albiró.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy

hizott sertéseim levágásra kerülvén, minden zsirneműnek 5 kilónál nagyobb bevásárlásánál árát leszállítottam.

Fehér szalonna	—	—	kilója 1 kor. 04 fill.
Füstös szalonna	—	—	kilója 1 kor. 16 fill.
Paprikás szalonna	—	—	kilója 1 kor. 16 fill.
Friss szalonna olvasztani való	—	—	kilója 1 kor. 20 fill.
Háj	—	—	kilója 1 kor. 40 fill.
Zsir	—	—	kilója 1 kor. 20 fill.

Tisztelettel

Benigni Samu,

916. 1—3

Mátyás királytér, Plébánia-épület.

100 darab fajgalamb

10 darab faj baromfi

10 drb házinyul elköltözés végett olcsón eladó.

Értekezhetni: Miháltsek látszerésznél belközép-utca 10. 914. 2—2.

A „GLOBUS”

hírlap előfizetési és kézbesítési vállalat.

Mátyás király-tér 20. szám.

A hírlapolvasó közönség szíves figyelmébe!

A „GLOBUS” elfogad előfizetéseket a világ összes lapjaira és folyóirataira az eredeti előfizetési árakban.

A „GLOBUS” napilapokat 10 20 perc alatt kézbesít saját hírlapszállító kocsián még a legtávolabb lakó előfizetőknek is.

A „GLOBUS” hirdetésekot közvetít valamenyi lapba. 917. 1—10

Nyomatott Magyar Mihály nyomdájában, Kolozsvárt.

Világ-Panoráma

elsőrangú műkiállítás!

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 1a. sz. alatt

Szeptember 16—22-ig.

A festői Abbazia, Volosca, Castua stb.

Minden vasárnap új sorozatok!!

A Világ-Panoráma nyitva van mindennap reggel 9 órától déli fél 1 óráig és délután fél 2 órától esti 10 óráig.

Belépti díjak: Felnőtteknek 20 kr. Tanulók, gyermekek és katonák (örrmestertől lefelé) számára 10 kr.

Kiváló tisztelettel

740. 28—0.

az igazgatóság.

Bécsi utamból hazatérve van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni a legújabb mintákkal gazdagon felszerelt

előnyomdámra.

Rendkívüli nagy választék mindennemű virágos monogrammokból különféle nagyságban, girlandok, csokrok és egyéb díszítések gazdag választékban és izléses összeállításban a legkényesebb izlésnek is megfelelően személyes vezetésem alatt — az árak a legjutányosabbak.

Videki megrendelések jutányosan és gyorsan. Szíves látogatást kér

Müller Józsefné,
Belmagyar-u. 35.

908. 3—3.

Hirdetések

a legolcsóbb árban

= felvétetnek e lap kiadóhivatalában!! =

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!!

KOZEL F. JÓZSEF

kályharaktárban
Kolozsvárt, Unio utca 20. sz.
(Redoutall szemben)

állandóan 300—400 darab kályha készletben van, melyek egy szépség mint minőség tekintetében felülmúlhatlanok s az eddig teljesített nagyobb megbízások teljes biztosítottát nyújtanak arra, hogy a nagyközönség további megbízásai is ép úgy mint azelőtt a legnagyobb szakértelem és pontosság mellett fog eszközöltetni.

HEVESI JÓZSEF

műasztalos

Gyár-utca 8. szám.

elvállal mindenféle asztalos munkát és fapadozatot.

Nagy raktárt tart:

kitűnő minőségű, gőzben szárított

Parkettekből!

Telefon 136.

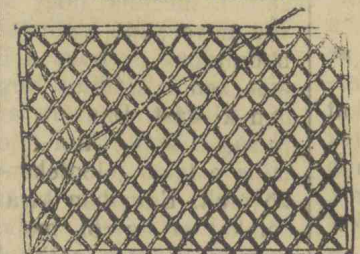
„Municipia”

kiadóhivatala az összes községi és közigazgatási nyomtatványok, könyv-, papír- és irodaszerek legnagyobb raktára Budapest, VII. Kerepesi-ut 12. szám. Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Pénzkeölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II. helyre kedvező föltételekkel nyerhető. Fölvilágosítást ad szíveséghől Gerő A. volt tkptári igazgató Budapest VII. Nefelejts-utca 8. szám.

Jó munkáért kitűntetve!

Léber Gyula első edény- és szitaárú gyára Kolozsvárt Torda-utca.

Eisele József

réz-, érczmű- és gőzkazán-gyár
Budapest,
V., Külső Váci-ut 138.

A m. kir. posta és távirada igazgatóság rendes szállítója

Gergely Kálmán

kocsigyártó Kolozsvárt, kultorda-utca 27. szám. Uj kocsik készletben.

A részvett kiállításokon arany érmek- és oklevelekkel kitűntetve.

UDVARI ÉS TÁRSA

törv. bejegyzett kocsigyártó Kolozsvárt, Hidfő-utca

(Zöldfa vendéglő mellett.)

Raktáron tart kész kocsikat választékban. Kocsijavításokat és rendeléseket pontosan, kívánat szerint teljesít.

Benke Dezső

fűszer üzletében Kolozsvárt
(magyar-utca szeglet) a legjobb minőségű élelmi cikkek kaphatók szolid kiszolgálással a legjutányosabb árban.

Valódi Dréher sör 15 kr.

Naponta friss gyümölcs és dinnye.

DEMJÉN ÁGOSTON

müllakatos gyorsan és pontosan teljesít mindenféle

Lakatos munkákat,

saját szabadalmazott ablak-

zárokat szellőző készülékkel,

függöny-horgait különösen

ajánlja.

Jókai-utca 12. szám.

Varga Pál

czimbalom-gyártónál megjelent

czimbalomiskolából 1 hét alatt

tanító segélye nélkül megtanul

czimbalmozni bárki, melyet

lettemben vásárolt czimbalomhoz

ingyen adok. Budapest, VIII.

Rökk Szilárd-utca 3. szám. —

Czimbalomokról képes árjegyzék

ingyen.

A ki hazai szövethől készült

ruhában akar járni, az

forduljon megrendelésével

Marcolnikewicz Ignákhhoz,

kinek szabó-üzlete Kolozsvárt,

Belközép-utczában van.

Vízvezeték,

csatornázás, kutszivattyúk, tűz-

oltó felszerelések, fürdőberende-

zések tervezése és készítése hazai

anyagok felhasználásával

Bányai Kálmán és Társai

Kolozsvárt, főter 18.

Telefon 324.

Medgyesfalvi Ilkő, ram- és

oognagyár, Marosvásárhely.

Ajánlja franciaia módon gőzle-

párolás útján készült creme-l-

körjeit. Saját szilvórium, seprő

és törköly-főzde. Kitűnő rumok.

Különlegesség: „Assam-Rum”,

legkitűnőbb thearum. Árjegyzé-

kek viszontelárusítók részére in-

gyen és bérmentve.

Keresztényfalvi agyag-ár-

gyár részvénytársaság. Ke-

resztényfalva, (Brassó.) ujon-

nan berendezett és nagyobbiott

gyárban kitűnő minőségű kő-

agyag- és chamotte-árakat fő-

képen vízvezeteki- és csatorná-

zási csöveket, kémény-rakványo-

kat és más építkezési cikkekkel,

vályukat stb.; mindenféle tűzálló

chamotte-téglaikat, lemezeket-

lisztés vakolatot és egyebet

nagyban készítenek.

A kinek építtetni valója van,

az egész bizalommal forduljon

Hirschfeld Lajos

építőmesterhez, Külmonostor-u.

82. sz. Tervezéseket, költségve-

téseket ugyanott.

Legjobb ekék

és gazdasági gépek készítő-
telepe

SIMONFFY ISTVÁN

gépgyára és vasöntője Külső

Torda-utca

A legjobb hust

Benigni Sámuel

főterü üzletében

lehet kapni, a hol mindennemű

fűstölt hús is kapható! Postai

megrendelés azonnal teljesítetik.

Magyar fém- és lámpaár-

gyár r. t. Petroleum-lámpák,

légsszesz és villanyvilágítási tes-

ztések, mindenféle fémdíszműcik-

kek stb. Raktár: Kolozsvárt,

Wesselényi-u. 20.

Kitűnőnek

bizonyult erős cement-falakak,

menyezetekek és folyosó holto-

zásokat készit

Ifj. BERTA MIHÁLY

szobrász- és gipszöntő.

Vanszerencsém a nagyérdemű